

Op het hakblok

In iedere editie van het vakblad pakt Henk Folkers een actueel onderwerp beet en legt dit op zijn hakblok. Op bevroren wijze deelt hij zijn (bijzondere) beschouwing met u. Uw reacties zijn meer dan welkom!
Vandaag over: het MKB.

De NMB denkt met u mee!

Generatiegenoten van mij zullen zich bovenstaande slogan en reclamecampagne op de tv nog herinneren. Met de inmiddels overleden en minzame acteur André van de Heuvel als bekende spreekbuis. Ik moest daar onlangs direct aan denken toen ik in de krant (u weet wel: een nieuws-site op papier) las over een plaatselijk initiatief voor het opstarten van een Ondernemersfonds in Rotterdam en kort daarna prof. Sylvester Eijffinger op BNR hoorde over ondernemersfinancieringen en de behoefte aan een echte ondernemersbank in deze coronatijd. Ondernemersfinanciering leeft in Nederland.

DOOR: HENK FOLKERS

Even voor de 'jongere' financieel adviseur: De Nederlandsche Middenstandsbank N.V. (NMB) was een bank die zich vooral bezighield met kredietverlening aan MKB-bedrijven (de middenstanders). Ze ontstond in 1927 bij de fusie van de Algemeene Nederlandsche Centrale Middenstandsbank, de Hanzebanken, de BOAZ-banken en de Middenstandsbank voor Limburg. Ze verwierf in de jaren zeventig en tachtig bekendheid door bovenstaande reclamecampagne en haar ondernemersgerichte dienstverlening. Het resulteerde ook in een toeloop van particuliere klanten en in 1989 fuseerden de NMB en de Postbank: De NMB Postbank Groep. In 1991 volgde er een fusie met Nationale-Nederlanden en werd vanaf toen de ING Bank.

Zo kwam er ook een eind aan het bestaan van de (vintage is weer modern...) pay-off 'De NMB denkt met u mee'. Nederland was een zelfstandi-

ge MKB-bank armer. Is daarmee ook het bancaire meedenken verdwenen?

Daarover mag u als lezer uw eigen mening vormen...

Loket voor de MKB'er?

Hoe staat het MKB ervoor? Volgens McKinsey verkeert maar liefst de helft van het MKB in Europa op de rand van het faillissement. Omdat de staatssteun eens ophoudt, en in alle landen weer naar steeds strengere maatregelen wordt gegrepen, zullen vanaf 2021 hoogstwaarschijnlijk honderdduizenden bedrijven over de kop gaan, en vele miljoenen mensen hun baan verliezen in Europa. De 'nieuwe beperkende maatregelen' dragen nu al bij aan de onzekerheid bij de ondernemers over de toekomstige aanpassingen die ze in hun bedrijfsmodel moeten aanbrengen (vooral de horeca en evenementenbranche). Het zal daar-

mee zelfs het herstel de kop indrukken. Want wat doe je met je resterende spaargeld/je ondernemersvermogen als ondernemer? Investeer je in coronatestapparatuur om de zaak open te kunnen houden voor je ‘gezonde’ bezoekers, doe je aan thuisbezorgen of investeer je in een aanbouw waarmee je kunt voldoen aan de afstandseisen? We wachten noodgedwongen af en heffen ons moede hoofd op naar boven. Om volgepakte vliegtuigen over te zien vliegen richting Ibiza...

Het coronabeleid heeft het Europese bedrijfsleven keihard getroffen. Maar liefst 70% zag zijn inkomsten teruglopen, vooral in de landen met de strengste lockdowns, zoals Italië en Spanje. Het Europese BNP gaat dit jaar dan ook zeker 8% krimpen (in december komt de ECB met nieuwe cijfers).

Het midden- en kleinbedrijf in Nederland – de banenmotor van onze economie – ligt door de corona deels aan het overheidsinfuus. Veel zzp'ers en MKB-ondernemers hebben hun dromen moeten opgeven. Dit is verontrustend, want het midden- en kleinbedrijf zorgt voor 60% van de werkgelegenheid! Een klap voor de werkgelegenheid. Landelijke en lokale overheden halen alles uit de kast om te helpen, van loondoorbetalingsmaatregelen tot tegemoetkomingen in de vaste lasten. Toch blijft het virus klappen uitdelen. Nederland heeft dus wéér een kanonschot vol met overheids-geld en garanties nodig om het bedrijfsleven straks – na corona – van het infuus te kunnen halen. Maar hoe komt het geld snel en verantwoord bij de ondernemers die nog kansen hebben om te overleven?

Tijd voor een nieuwe NMB?

“Nu de kosten van kredietverlening voor banken hoger zijn dan die van de leningen zelf, is een MKB-bank de ideale oplossing”, zei emeritus

hoogleraar financiële economie Sylvester Eijffinger onlangs in BNR's Big Five. Ondernemers die te maken hebben met liquiditeitsproblemen, kunnen lang niet altijd terecht bij de bank voor hulp. Vroeger was er nog een NMB. De uitdaging is volgens Eijffinger om de kredietverlening weer op gang te brengen.

“Het is evident een vorm van marktfaalen als de kosten van een krediet hoger zijn dan het krediet zelf. Dat probleem kun je bijvoorbeeld oplossen met een MKB-bank”.

Mijn aandacht heeft hij onmiddellijk!

Het gaat daarbij nu vooral om kredieten van tussen de € 10.000 en € 50.000, de kosten van de kredietverlening, zoals audit and compliance en dergelijke, zijn voor de banken eigenlijk duurder dan de kredieten zelf. Daarom worden die kredieten maar in zeer beperkte mate verleend. Door strengere toezichteisen en oplopende risico's kunnen banken in Nederland steeds moeilijker kosten-dekkende kredieten verlenen aan het MKB. Ook als de economie weer aantrekt nadat er een vaccin of geneesmiddel is ontdekt, zijn zij niet meer in staat volledig aan de kredietvraag vanuit het MKB te voldoen. Banken worden steeds selectiever, vragen een hogere vergoeding en meer zekerheden. Door hun focus op personeels- en servicekosten en automatisering is er nauwelijks nog ruimte voor echt relatiebankieren. Samen werken aan een plan en meedenken is iets van het vorige decennium geworden.

Relatiebankieren?

Uit onderzoek van ondernemersvereniging ONL en Stichting MKB Financiering, blijkt dat 35% van de ondernemers van de bank nul op rekest krijgen als ze daar aankloppen! Voor de coronacrisis waren de banken ook al terughoudend met het financieren van bedrijven met liquiditeitsproblemen. Het is niet per se dat banken dat niet wil-

len, maar ze zijn ook niet meer echt ingericht op het ondersteunen van het MKB; persoonlijk contact via een account manager is natuurlijk een stuk lastiger geworden, terwijl die financiering wel nodig is.

Zeker met het derde steunpakket wordt pijnlijk zichtbaar dat herfinanciering en herstructurering van veel bedrijven keihard nodig is. Een 25% van de bedrijven geeft aan dat ze het komende kwartaal echt in de financiële problemen komen en het merendeel van die bedrijven was voorheen gewoon levensvatbaar. De bank vult de behoefte niet in en zelfs met staatssteun en staatsgaranties lukt het ze niet om hun rol te vervullen!

Er zijn gelukkig heel veel andere (non-bancaire) financiers in de markt die hier veel beter op toegerust zijn. Maar de meeste ondernemers weten die eigenlijk nog niet te vinden.

Ondernemersfinancieringsinitiatieven

Waar ga je dan tegenwoordig als ondernemer voor een overbrugging of overlevingsscenario naar toe en wie adviseert je? Wie begeleidt je en wie financiert je? Kun je ze wel vertrouwen en brengt dat je huidige ontoereikende (maar toch enige...) bankrelatie niet in gevaar? Zeggen ze een bestaand krediet bij verlenging niet op?

Een initiatief van Leefbaar Rotterdam en ondernemersorganisaties viel me op. Zowel positief als negatief gezien.

Ze pleiten namelijk voor de oprichting van Het Ondernemersfonds Rotterdam. Getroffen MKB'ers en zzp'ers zouden via dit fonds zo een *rentevrije lening* krijgen bij de gemeente voor hun plannen om uit de coronacrisis te komen. Een fonds van € 50 miljoen voor de ideeën van ondernemende vrouwen en mannen om meer werkgelegenheid te creëren tijdens en na de coronacrisis. In Rotterdam

spraken Leefbaar-raadsleden Robert Simons en Ehsan Jami met ondernemers die getroffen zijn door de crisis die vertelden 'wij willen niet omgeschoold worden of ergens in dienst treden, wij willen ondernemen'.

That's the spirit! Ze stellen een commissie van ondernemers voor die investeringsaanvragen mede beoordelen, zodat het fonds voor en door Rotterdamse ondernemers wordt. Hoe de gemeente dit geld uit de (lege...) gemeentekas, via externe funding of via de overheid beschikbaar moet stellen ontbreekt nog in de onderbouwing, maar laten we aannemen dat dit zo spoedig mogelijk nader wordt uitgewerkt.

Het lijkt daarmee op een motie uit 2018 die werd ingediend (en door alle Kamerleden ondersteund) door het CDA-Kamerlid Mustafa Amhouch en D66-Kamerlid Kees Verhoeven om de kleine ondernemer te helpen om hun (financierings-)recht te halen. Deze motie verzocht ooit de regering te onderzoeken of ze een publieke toezichthouder een rol konden geven in de collectieve bescherming van kleine ondernemers (tot 10 medewerkers).

Tot zover kunnen deze initiatieven rekenen op mijn volledige steun. Maar tegelijk zal een kritische lezer stellen dat ondernemers nu toch makkelijk aan een lening kunnen komen via allerlei sites en regelingen? Er zijn toch verschillende kredietmaatregelen opgetuigd zodat ondernemers kunnen lenen bij banken en alternatieve financiers?

Deze papieren werkelijkheid strookt echter niet met de praktijk. Neem bijvoorbeeld de door de overheid ingevoerde Kleine Kredieten Corona Garantieregeling voor leningen van € 10.000 tot € 50.000 waarbij de overheid voor 95% garant staat. Er is voor € 750 miljoen beschikbaar. Begin

deze maand was pas € 40 miljoen uitgeleend! Waar gaat het fout?

Bankrelatie?

De banken via de overheid dwingen toch kleine kredieten te verstrekken heeft niet zoveel zin. Ik breek daarom een lans voor de alternatieve financieringsvormen: Crowdfunding, Kredietunies, de onderhandse markt van de zogeheten private placements en speciale MKB-obligaties. Om die tot wasdom te laten komen, is er al wel bestaande en goed werkende regelgeving, maar aanpassing en uitbreiding is in deze crisis nodig. Alle hens aan dek is gewenst in het vinden van 'uitzettingen' en niet vasthouden aan oude ingesleten paden. Een mooie taak voor de Minister van Financiën om een en ander te versoepelen en te bespoedigen....

Ook de ondernemersorganisatie ONL voor Ondernemers is dit opgevallen en die zegt dat het voor ondernemers zonder relatie met een bank lastig is om een krediet te krijgen. Bestaande klanten moeten veel informatie aanleveren en ook op het gebied van hoognodige coaching bij financieringstrajecten ondervinden ondernemers problemen. Het is daarom belangrijk dat de plaatselijke en landelijke politiek Het Ondernemersfonds Rotterdam omarmt om zo samen de Rotterdamse werkgelegenheid en die in Nederland op peil te houden!

Bestaande wegen

Maar ik zie ook een gevaar. We vinden te veel het wiel weer opnieuw uit in Kredietverlenend Nederland tijdens de coronacrisis. Een Ondernemersfonds Rotterdam is op zich een goed initiatief, maar de regelgeving en uitvoering hieromheen bestaan al en wordt door de initiatiefnemers (nog?) niet genoeg meegenomen. Sla daarom de handen ineen met daarvoor toegerus-

te en onder toezicht staande partijen en zorg dat het geld snel en accuraat haar weg richting de ondernemers gaat vinden!

Er zijn namelijk al enige jaren geleden alternatieven opgekomen en ingevuld die juist nu in deze leemte zouden kunnen voorzien. Ik bedoel hiermee als goed voorbeeld de bestaande 40 Kredietunies in Nederland die op dit moment in verschillende regio's en bedrijfstakken werkzaam zijn en uitstekend hun financiering- en begeleidingswerk doen. Deze 'publicitair vergeten' Kredietunies kunnen namelijk een waardevolle rol vervullen voor de kredietverlening aan kleinere bedrijven.

Ze hebben dit al de achterliggende 7 jaar volop bewezen in Nederland. Hun toegevoegde waarde bestaat erin dat ervaren collega- en branche-eigen-ondernemers de (corona-)kredietaanvragen beoordelen, de kredieten monitoren en de ondernemers coachen. De deelnemers (leden) van een dergelijke coöperatie zorgen voor interne en/of externe funding of stapelfinanciering en dragen gezamenlijk het risico. Voor kredietunies is het toezicht geregeld middels de Wet Toezicht Kredietunies (WtK). Een toezicht dat niet zwaarder is dan dit uitstekend werkende businessmodel met zich brengt. Passend toezicht in alle opzichten.

Kredietunies zijn voor de lezer dezes dan ook te zien als zakelijke ondernemers-crowdfunding-platforms en Raiffeisenbanken avant la lettre. In dat opzicht is het zaak dat Het Ondernemersfonds Rotterdam ook eens gaat praten met de Kredietunies (via hun koepel VKN...). Het fonds zorgt voor het geld en een kredietunie zorgt voor het op een juiste wijze beoordelen en uitzetten van het geld. De time to market is hierbij op een juiste wijze in te vullen en dat wil men toch in Rotterdam? Niet lullen maar poetsen!

Samenwerken via een coöperatie

Ook nog even verder over de welgemeende suggestie van prof. Eijffinger om een ondernemersbank op te richten. Voor de oorlog was de NMB Bank ook een coöperatieve bank (vergelijkbaar met de Credit Mutuel in Frankrijk) en ooit werd er een haalbaarheidsstudie geschreven over de mogelijkheden van een nieuw op te richten coöperatieve NMB Bank, ondersteund door Leendert-Jan Visser van MKB Nederland, een fervent voorstander van zo'n initiatief. Ze schrokken echter terug voor de kapitaalseis van € 30 miljoen plus en kozen uiteindelijk voor een stelsel van Kredietunies. Als ik daarnaast kijk naar het huidige stelsel van banken denk ik dat de overheid de oprichting van een nieuwe bank niet in haar toekomstplannen vindt thuishoren.

Op 17 mei 2011 verscheen al het advies van de Expertgroep Bedrijfsfinanciering: 'Naar een gezonde basis: bedrijfsfinanciering na de crisis'. Ze doelden toen overigens op de economische kredietcrisis. Deze commissie slaagde erin om dit nieuwe financieringsinstrument via kredietunies een plaats te geven in deze studie. De conclusie dat het kleinbedrijf en startende bedrijven lastig aan financiering konden komen werd hierin onderbouwd. Ook toen al speelde mee dat banken uit oogpunt van kostenbesparing het beoordelen van kredietaanvragen zodanig hadden vereenvoudigd, dat 'relatiegebaseerd bankieren' het veld ruimde voor 'transactiegebaseerde' en op harde informatie gestoelde kredietbeoordeling.

Er werd een 'Gemengde Commissie' in het leven te roepen van de Ministeries van Financiën en Economische Zaken, DNB en de AFM teneinde de mogelijkheden binnen de Wet op het financieel toezicht (Wft) te kunnen bepalen. In 2013 werd de Vereniging van Kredietunies in Nederland opgericht en ook het Regeerakkoord 'Brug-

gen Bouwen' (2012-Kabinet Rutte II) maakte melding van kredietunies.

"Nieuwe alternatieve financieringsvormen zoals kredietunies, crowdfunding en MKB-obligaties zullen worden ondersteund via promotie, weg-nemen van belemmeringen in de regelgeving en door de inzet van kennis en bestaande instrumenten."

De Wet Toezicht Kredietunies (WtK) werd in 2015 door de Tweede en Eerste Kamer unaniem aangenomen en is met de persoonlijke invloed van Jeroen Dijsselbloem op 1 januari 2016 van kracht geworden.

Kredietunies kunnen dan daarnaast ook nog eens – zeker tijdens deze crisis – zorgen voor financiering door institutionele beleggers: in het verleden bestond in Nederland een onderhandse markt, waar bijvoorbeeld pensioenfondsen direct krediet verleenden aan bedrijven. Middels een kredietunie kan dit nog eenvoudiger, beter gereguleerd, beter praktisch uitvoerbaar, directer en persoonlijker en ... met minder defaultrisico (< 1%). Wederom moge dit een geruststelling zijn voor het Ondernemersfonds Rotterdam....

De Kleine ondernemer is ook Consument

Binnen de huidige wetgeving en toezicht wordt er alleen een onderscheid gemaakt tussen consumenten en bedrijven. Daarbij maakt het niet uit of het bedrijf een eenmanszaak is, of een groot bedrijf met 250+ werknemers en een eigen financiële afdeling.

Waarom zou de kleine (zzp-)ondernemer meer kennis hebben van financieren en juridische contracten, dan dezelfde persoon die als consument een hypotheekcontract wil afsluiten? In het laatste geval is deze persoon uitgebreid beschermd. In het eerste geval is er op dit moment geen be-

scherming. Dit heeft in het verleden geleid tot excessen zoals de rentederivaten, misleiding en oneerlijke contracten.

Ik zou het dan ook een goede zaak vinden, wanneer er meer aandacht is voor een non-bancaire 'tussencategorie' als een kredietunie. Een financier die opkomt voor de bescherming van de kleine ondernemers, zoals ze in de Tweede Kamer-motie uit november 2018 worden genoemd. De overheid heeft kredietunies volledig als serieuze marktpartij geaccepteerd en veel kredietunies zijn geaccrediteerd voor de uitvoering van de staatsgegarandeerde BMKB-C-regeling. Hierdoor kunnen bedrijven nu ook een beroep doen op deze regeling en gefinancierd worden via een kredietunie.

Waarom heeft deze financieringsoplossing geleid?

Anders dan bij crowdfunding voor goede doelen, is bij de zakelijke 'crowdfunding' van een kredietunie ook het rendement van groot belang. Leden/participanten zijn dus geen donateurs, maar mensen die een goed rendement zoeken op hun (ondernemers-)geld. Toch draait het ook bij hen niet alleen om de knikkers. De beleggende ondernemers blijken ook te kijken naar andere factoren bij het financieren van hun collegae. Hoe draagt het bedrijf bij aan de leefbaarheid van onze maatschappij in zijn geheel of in mijn buurt in het bijzonder? Helpt het bedrijf bij het creëren van werkgelegenheid?

Bevordert het bedrijf een gezonde levensstijl? Werkt het bedrijf samen met andere bedrijven die ook verantwoord ondernemen?

Het grote aanbod van financieringen via een kredietunie stelt daarenboven particuliere (en ook institutionele-) investeerders in staat selectief te zijn en maatschappelijk verantwoord te beleggen. Dat is zeker minstens zo belangrijk als het goede

rendement dat zij weten te maken. Het gespaarde geld laten staan bij de reguliere bank kost een ondernemer toch alleen maar geld dus waarom niet investeren in een kredietunie ...?

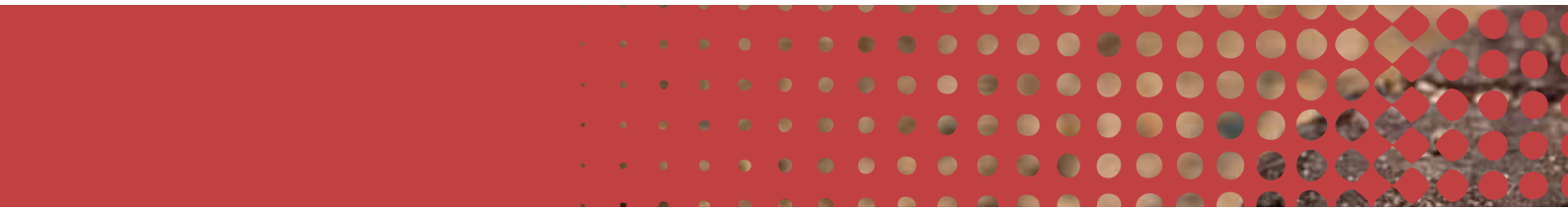
Ook de overdracht van kennis en ervaring door oudere MKB-ondernemers naar jongere ondernemers door coaching vindt volop plaats bij kredietunies en het vult de ruimte en markten op die door systeembanken niet meer worden bediend.

Zelfredzaamheid in plaats van bankafhankelijkheid

Het creëren van een degelijke structurele financiële basis voor de financiering van het in zwaar weer verkerende MKB middels publieke en private samenwerking kan het hogere ideële (private én publieke) doel dienen. Kredietverlening gaat nu eenmaal gemakkelijker als verstrekker en ontvanger beiden bekend zijn met de regio en/of de sector. Er is meer kennis zodat risico's beter worden ingeschat en de kostenstructuur is aanmerkelijk lager dan die van traditionele banken.

Een kredietunie bevordert de onderlinge solidariteit tussen kredietgevers en kredietnemers (samen uit, samen thuis), heeft geen winstoogmerk en is op democratische leest geschoeid. Het zorgt voor versterking van de branche of regio in combinatie met het weloverwogen eigenbelang van de leden (goed voor onze spaarcentjes zorgen...), op basis van het principe 'not for profit, not for charity, but for mutual service'. Deze ontwikkeling gaat de persoonlijke relatie weer terugbrengen, de beoordeling van het ondernemerschap van de kredietaanvrager is directer en brengt 'het gezicht van de bank' weer terug. Het klantcontact wordt zo weer levend en is niet anoniem.

Elders in de wereld bestaan al duizenden kredietunies. Ze dragen bij aan gezonde groei, aan werk-

gelegenheid in talloze MKB-bedrijven en aan een maatschappij waarin mensen elkaar helpen. Ruimte voor kredietunies is broodnodig: Parlementariërs Eddy van Hijum en Agnes Mulder (CDA) dienden ooit een initiatiefnota 'Ruimte voor Kredietunies' in. Daarmee wilden ze de kredietunies, een duw in de rug geven. En dat was een goed idee.

Bail out

Banken (en de KLM...) ontvingen in het verleden met enige vanzelfsprekendheid aanzienlijke staatssteun. Ik vind dan ook om redenen van gelijke behandeling dat in het beleid van de overheid een generieke bail-out van het MKB als getroffen groep niet mag ontbreken. Dit vereist dan ook een maximale bereidwilligheid om de financiering van het MKB tijdelijk te ondersteunen. Zowel in Rotterdam als in de rest van Nederland.

De financiële sector bevindt zich in een herstructureringsfase waarbij het debat zich niet dient te beperken tot beloning van mensen die in deze sector werkzaam zijn. Het grootbedrijf beschikt over betere toegang tot meer financieringsbronnen zoals toegang tot de kapitaalmarkt en verschillende banken. Om deze reden heeft mijn aanbeveling betrekking op het MKB, dat vaak aangewezen is op de huisbank ter financiering van corona-oplossingen en in het bijzonder op startende, innovatieve, groeiende ondernemingen met een externe financieringsbehoefte.

Ik verwacht dat het MKB en in het bijzonder het kleinbedrijf en de starters in de toekomst zich zullen moeten gaan oriënteren op alternatieve financieringsbronnen. Dit heet *diversificatie van financieringsbronnen*. Dit zal bijdragen aan het kunnen maken van goede en goedkopere financieringskeuzes door het MKB. De Stichting MKB Co-Financiering pleitte daartoe onlangs nog voor een over-

heidsfonds van minstens € 3,4 miljard. Dat geld moet dan tegen zachte voorwaarden ter beschikking komen van alternatieve financiers. Die moeten het op hun beurt doorsluizen naar het midden- en kleinbedrijf. Non-bancaire financiers hebben immers te weinig geld om aan de toenemende werkkapitaalbehoefte van het MKB te voldoen. Dat is tevens de strekking van de brief die deze Stichting onlangs heeft gestuurd aan minister Wopke Hoekstra van Financiën en aan staatssecretaris Mona Keijzer van Economische Zaken en Klimaat.

Verbeterde kwaliteit van bedrijfsinformatie

Het is voor de financiële intermediairs van belang om tijdig over de juiste informatie te kunnen beschikken voor ondernemersklanten binnen de adviesportefeuille die een bedrijfsfinanciering willen aanvragen. In veel gevallen is de financieringsaanvraag van in het bijzonder MKB-ondernemers niet op orde, de accountant of boekhouder werkt niet voldoende mee en (privé-)onderpanden worden vergeten waardoor bij voorbaat afwijzing van een dergelijke aanvraag dreigt.

Dit kan mogelijk een verklaring bieden voor de problemen die kleine ondernemingen en starters ondervinden. Een ander communicatieprobleem is dat ook bij een afwijzing van krediet de ondernemers op de hoogte gesteld moeten worden van de daadwerkelijke reden van afwijzing (niet simpelweg dat de sector niet interessant is voor de bank in kwestie). Op deze manier worden leermomenten voor ondernemers, bankiers en voor de overheid als beleidsmaker gecreëerd. Standaard Bedrijfsrapportage (SBR)/XBRL kan hier uitkomst bieden.

Voor een hypothecaire financieringsaanvraag kennen we al jaren het HDN en geldverstrekkers (steeds meer pensioenfondsen ...) en hypotheek-

adviseurs werken hier tot volle tevredenheid mee en alle adviessoftware is hierop ingesteld. De onboarding, vergelijking, gegevensverzameling, dossieropbouw en creditscore zijn hierbinnen geregeld. Fundion biedt in de MKB-financieringsmarktbranche al mogelijkheden hiertoe, zowel aan de aanbiederskant als aan de aanvragerskant.

Voor ondernemend Nederland is het standaardiseren van bedrijfsinformatie dan ook van belang om de betrouwbaarheid van de financieringsaanvraag te beoordelen en voor aanbieders om te komen tot snellere en betere financieringsbeslissingen. Dit kan de transparantie vergroten en transactiekosten verlagen. Dat wil overigens niet zeggen dat banken hun kredietselectie en -beheer louter op basis van deze informatie zouden moeten laten plaatsvinden. Beoordeling van ondernemerschap en sector kennis bij banken blijft geboden.

Ik beveel aan om een dialoog over de ontwikkelingen en de gewenste hervormingen in de financiële sector op gang te brengen. De overheid kan deze dialoog tussen marktpartijen faciliteren. Het vitale belang van deze sector is meer dan ooit gebleken tijdens deze coronacrisis. In de huidige situatie vertoont deze sector te zeer een gehavend beeld. Hierbij dienen partijen zich niet te veel te laten leiden door oude structuren en bestaande overheidsinitiatieven die vernieuwing mogelijk tegenhouden.

Henk Folkers
Founding Partner IMK
Adviespunt

Wat brengt de toekomst?

Het groeiperspectief voor bedrijfsfinancieringen ziet er zeer goed uit. Ondanks alle beletsels. Vo-

rig jaar is bijvoorbeeld de financieringsomzet van kredietunies met maar liefst 65% gegroeid. Dat was exceptioneel, maar voor de komende jaren wordt toch een groeipercentage verwacht van 25% tot 50%. Die groei heeft te maken met de onverminderde vraag naar alternatieve financieringen vanuit het MKB en de vraag naar goed renderende en verantwoorde beleggingen vanuit de (institutionele) beleggerswereld.

De zakelijke financiering via kredietunies is een nog relatief onbekend fenomeen en komt qua mogelijkheden en uitvoering heel dicht bij een middenstandsbank zoals prof. Eijffinger deze voorstelde en Het Ondernemersfonds Rotterdam nodig heeft.

Er is dan ook nog veel marktaandeel te veroveren en ruimte voor verdere expansie. Laten we samen de schouders eronder zetten.

Zeg geen Nee. Denkt u met ons mee?

Bronnen:

https://www.eerstekamer.nl/wetsvoorstel/33949_initiatiefvoorstel_agnes

https://www.dekredietunie.nl/wp-content/uploads/2018/11/Motie_van_het_lid_Amhaouch_c.s._over_ontwikkeling_en_perspectief_van_kredietunies.pdf

<https://www.entrepreneurmagazine.nl/2015/05/mkbbers-makkelijker-geld-lenen-via-kredietunies/>
<https://www.dekredietunie.nl/wp-content/uploads/2013/06/rapport-naar-een-dienstbaar-en-stabiel-bankwezen.pdf>

<https://nl.wikipedia.org/wiki/Kredietunie>